

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 29 oktober 2025

Betreft: Uitvoering motie: “Oud-Papier als cement voor onze samenleving”

Registratienummer: 25.63

Geachte leden van de raad,

Uw raad heeft 6 oktober 2025 een motie aangenomen waarbij u het college verzoekt om:

- *Bij de begrotingsbehandeling op 11-11-2025 een voorstel voor vergoeden van ophalen oud papier en karton voor te leggen aan de raad wat juridisch en financieel haalbaar is met de volgende kaders:*
 - *Geen enkele ophaler mag er op achteruit gaan ten opzichte van de situatie in de afgelopen jaren ultimo 2024/2025, mogelijk via een garantiebedrag per ophaler per jaar.*
 - *Qua tariefstelling aan te sluiten bij de vergoedingen die ook in de gemeente Maastricht gelden, welke substantieel hoger zijn dan de huidige tarieven in onze gemeente.*
 - *Afdekking van dit voorstel ten laste te brengen van de Algemene Reserve.*
- *Dit voorstel tijdens de begrotingsvergadering te betrekken bij de besluitvorming op deze dag.*

Voor uitvoering van deze motie hebben we de volgende zaken voor u op een rij gezet.

Allereerst willen we benadrukken dat de verenigingen het cement zijn van onze samenleving en niet de oud papier inzameling.

Financieel haalbaar?

In de motie wordt als eerste kader het volgende aangegeven:

- *Geen enkele ophaler mag er op achteruit gaan ten opzichte van de situatie in de afgelopen jaren ultimo 2024/2025, mogelijk via een garantiebedrag per ophaler per jaar.*

Over 2024 zijn de vergoedingen financieel afgewikkeld. Daarvan weten we wat elke vereniging ontvangen heeft. Dit was namelijk het garantiebedrag van de oude regeling. Over 2025 kunnen we nog geen financiële uitspraak doen aangezien het jaar nog niet is afgerond. We kunnen nu nog niet inzichtelijk maken welke hoeveelheid tonnages zijn ingezameld. Daarom is ook nog onbekend wat de exacte vergoeding gaat worden voor 2025 onder de huidige regeling van € 45/per ton.

- *Qua tariefstelling aan te sluiten bij de vergoedingen die ook in de gemeente Maastricht gelden, welke substantieel hoger zijn dan de huidige tarieven in onze gemeente.*

Zowel de huidige als de oude vergoedingssystematiek zijn niet te vergelijken met die van de gemeente Maastricht. De gemeente Maastricht vergoedt de MOP (opbrengst papier per maand) tenzij deze onder de € 35/per ton komt. Het garantiebedrag in Maastricht is dus € 35 euro per ton. Uit globale berekeningen blijkt dat, als we 2024 als rekenjaar nemen en de vergoeding zoals Maastricht die uitkeert, de vergoeding aan onze verenigingen zou stijgen van € 34.268 naar een vergoeding van ongeveer € 61.205. Dat is bijna een verdubbeling van de vergoeding (oude als huidige systematiek).

Juridisch haalbaar?

Waarom geen garantiebedrag?

Juist vanwege het door uw Raad terecht aangehaalde kader ‘loon naar werken’ moe(s)t het garantiestelsel van de afgelopen jaren op de schop. Om die reden raden wij af dat weer terug te draaien. Bovendien heeft uw raad in het beleidskader afval- en grondstoffen en in het grondstoffenplan (respectievelijk in de raadsvergaderingen van 5-2-2024 en 26-5-2025) besloten een uitsterfconstructie in te voeren. Het uitkeren van een garantiebedrag schuurt met dit principe.

Schaarse rechten

De kaders die in de raadsbrede motie worden aangedragen leiden ertoe dat een select groepje van de verenigingen en stichtingen substantieel financieel wordt bevoordeeld ten opzichte van andere verenigingen en stichtingen in onze gemeente. Immers krijgen die andere verenigingen en stichtingen van de gemeente geen kans om inkomsten te genereren via het ophalen van oud papier en karton. Dit is in strijd met het gelijkheidsbeginsel.

Die ongelijkheid in behandeling weegt des te zwaarder omdat de hoogte van de vergoeding in de raadsbrede motie substantieel omhoog gaat terwijl de inspanningen voor de verenigingen en stichtingen gelijk blijven (sterker nog: verminderen door de algehele tendens van minder aangeleverd oud papier en karton). Voor die ongelijkheid in behandeling door de gemeente is geen gegronde reden aan te voeren, anders dan dat het in het verleden zo is gegroeid. Gelet op de recente ontwikkelingen in de rechtspraak op het gebied van het leerstuk van schaarse rechten en gelijkheidsbeginsel (denk aan: Didam, schaarse vergunningen, begrotingssubsidies etc.) is deze constructie juridisch niet langer houdbaar en dient deze tegen het licht te worden gehouden. Een voorstel daartoe volgt hieronder.

Wil de Raad de verenigingen als cement voor de samenleving versterken, dan wordt vanuit juridisch perspectief afgeraden dit te realiseren via de boeg van het verhogen van de ophaalvergoedingen voor oud papier. Gezocht dient te worden naar alternatieven waarbij transparant op objectieve, toetsbare en redelijke wijze alle verenigingen en stichtingen binnen onze gemeente gelijke kansen geboden krijgen om middels loon naar werken zich voor de samenleving in te zetten waardoor zij breed kunnen investeren en hun steentje kunnen bijdragen in het verenigingsleven.

Toekomst

Herhaald wordt dat uit marktconsultatie is gebleken (niet alleen bij onze gemeente, maar ook elders in het land) dat professionele inzamelaars steeds minder gebruik willen maken van vrijwillige beladers. We hebben dit nu kunnen beleggen bij stadsbeheer Maastricht maar met een evaluatiemoment in 2027. Die tendens noopt ons keuzes te maken. Kost wat kost vasthouden aan vrijwillige beladers is waarschijnlijk niet reëel.

Daarmee wordt de vraag steeds prangender of het, alles afwegende, niet gunstiger is om de inzameling geheel te laten uitvoeren door marktpartijen vanwege de volgende redenen:

- Dit vraagt namelijk veel minder ambtelijke capaciteit;
- Minder risico's in verband met het werken met vrijwilligers i.p.v. professionele beladers;
- Hierdoor kan inzameling efficiënter en op één dag plaatsvinden;
- De opbrengsten van het ingezamelde papier vloeien geheel terug naar onze inwoners.

Voorstel college:

Ons voorstel zou zijn om eerst af te wachten wat per vereniging in 2025 de daadwerkelijke opbrengst aan tonnages is geweest zodat berekend kan worden wat de vergoeding is over 2025 onder de huidige regeling zijnde een vergoeding van € 45/per ton.

We rekenen eerst uit per vereniging: aantal tonnages 2025 x € 45/ton.

Is het resultaat lager dan het garantiebedrag uit 2024, dan krijgt de vereniging toch dat garantiebedrag. Is het resultaat hoger dan het garantiebedrag uit 2024, mag de vereniging dat meerdere houden.

In 2026 trekken we de vergoeding per ton gelijk met de gemeente Meerssen. Over 2026 krijgen alle huidige verenigingen dan een vergoeding van € 50/per ton.

Zoals uw Raad terecht opmerkt dient geredeneerd te worden vanuit het kader 'loon naar werken'. Om die reden is werken met een garantiebedrag onwenselijk. Omdat het juridisch onhoudbaar is om door te gaan met een (historisch gegroeid) select groepje verenigingen dat het voorrecht heeft inkomsten te genereren via het ophalen van oud papier in de gemeente, gaan we in 2026 in kaart brengen wat het zou betekenen als we vanaf 2027 het inzamelen van papier geheel laten uitvoeren door marktpartijen. Vanzelfsprekend laten we de verenigingen die tot nu toe vergoeding kregen voor het ophalen van oud papier niet zomaar vallen. Er zal voor de huidige verenigingen die nu het papier namens de gemeente inzamelen een redelijke afbouwregeling in vergoeding komen.

Met vriendelijke groet,

namens het college van burgemeester en wethouders
van Valkenburg aan de Geul,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Dauven', with a long horizontal flourish extending to the right.

N.J.M.M. Dauven
wethouder Afval

Bijlagen: Motie inzake oud-papier als cement voor onze samenleving vergoedingen ophalen oud-papier